

FEHÉR FERENC VERSEI

1916

Apám elsővilágháborús leveleit olvasgatom
A Pirosi úton öldöklő kétórai roham
Már az Ojtuzi szorosban süt rám a nap
Ninával sütköztök arrább félmeztelen
S ott fönt azon a vadvirágos hegytetőn
Magányos fészület — irombán belevésve
Álította Tóth Sándor 1916

MURASZOMBATTÓL HAZÁIG

B. Szabó György emlékének

Tíz tanítványévünk szigorú árnya,
kemény ítélő! életre minket utaltál,
s önmagad halálra?
Fölmértél erőt, szellemet? S hitted
valóban, hogy a hűségvállalásra
meg a — „Csináljátok!” — megpróbáltatásra
érették vagyunk? Negyvenhárom éved,
számlálatlan sok acél igényed
— csuklóra pántok — ránk csapódott;
sebünkre Golnik magányát csöppented —
páfrányrostokból sajtolt ritka jóded.

(Egy diákok járta még a szálló szobáit,
mert könyvet s jó szót ígértél előző este.
Aztán — „Elvitték!” — már sejteni kezdte,
de a szállodalépcsőn várt még sokáig . . .)

Bátyáddá tettél minket, te örök idősebb,
 hogy példában: tetteidben időzhess,
 és ne kezdjen ki fonnyasztó elégedettség.
 (A *provincia*, ugye, a gyáva „Mi lesz még?”)

Mi leszt itt? — mért is motyogtuk váltig,
 míg vittek tőlünk, Muraszombattól — hazáig . . .

RÉGI HIDASOK

(Amikor megkaptuk a lapot, összeszedelők-
 ködtünk valamelyik szalmakazal tövében. Egy
 olvasta, a többi meg hallgatta . . . — Szabó
 Mihály telecskai munkás, 1936.)

Azok a kazalnak vetett hátak
 a szemöldök bozótján fönnakadt kalappal
 Az összeszűkülő szemnek az a sommázó figyelme
 Az az öklöt pihentető mázsányi mérlegelés
 bütykök babirkálása
 halánték-inak rezdülése

A fölkapott fej meredt tisztelgése
 az előbukkanó Nap pusztai szemléljén
 A szemgolyók fölhasadó véres tojása

Az a gémeskutak akasztófáján lengő semmi
 Az a testvér szájából mellbe nyilazó valami
 Szállási véredek láncot csörgető csaholása

Csendőrszurony-villanás — ostopattintó gőg
 Arcukon átvágtató gazda-csődörök

Köpködőre szólítgató messzi harangkongás
 Szalmaszálon evickélő bogár

Az egyedülvalóság lehetetlensége

Az a gémeskutak akasztófáján lengő semmi
 Az a testvér szájából mellbe nyilazó valami

Az a megfontolt rábólintás

Az a rábólintás

CÖVEK

Szél billegeti rossz tornácoszlop szögén:
hasított szíjon lengő, félsukknyi vas.
Döfködi, ereszaljból, az ég abroszát...
Csak szerszám volt? — Célhatározónkra rag!

Bütykökre fűzött irón! tenyérbe vágás!
Csuhé bokszere! ... S miért nem tör, szurony?
Vacak cövek, még most is csöpög le rólad
a vérhólyag-fújó, húgyos fájdalom...

Hasogattál csupán. Egyszer döftél volna csak,
villogó kis orsó, te se-toll-se-fegyver...
Te szögre akasztott önértet: ráspolyra vársz?
Fúródj csak belénk! rászolgáltunk ezerszer.

Célt? — csak sort jelöltél csörgő rengetegben.
Miféle sor? Megannyi visszafordulás...
(De hát út volt-e az araszoló tudat,
amit soraim elfekvő csontváza zár!)

... Talán az, amíg be nem álltunk a sorba;
a magunkénak hitt dűlő, tarló, muhar.
Világraszóló vágánk — bodzafaboton! —
az esti felhők lángsörény lovaival...

Már a szél is remegtet, aprócska fegyver.
(Miféle fegyver, ha sem ravasz, sem agy!)
Túlélhető teleinknek értelme voltál,
s még csak szótári értelmezés se vagy.

Ki kit és mit felejtett? Öreg szedőket,
foltos csalánabroszokkal — mi mind!...
Ha Dózsa látná! megérdemelt nyugalmuk
fiú-fontolgatás kampóin ing...

BÖLCSŐ

1.

Apám készült hogy beásson
Anyám elfordult ne lásson
Két éve még a méhében
Most meg feles föld mélyében

Engem már nem is akartak
Most mégis gonddal takartak
Felhőhantokon hátráltak
Nagy fényességgé átváltak

Bölcsőmben két sukknnyi vermemben
Göngyölegükbe dermedten
Táltos szelekkel lebbentem
Földönfutóvá nem lettem

2.

Ringathatóság peremén
Földbe elrejtő lelemény
Emberpalánta vetemény
Beásva megtartó remény

3.

Ha már csak emlék — révedezz
Kútból a csillag fényesebb

ÖTTFELEJTETT NAPRAFORGÓTÁBLA

1.

(Színesben)

Kókadtt bunkó-fejek
erdőnyi dárda
roskadtok már velem
bele a tájba

Bele a tájba
nem lassú halálba
rostunkból eredző
napküllős virágba

2.

(Fekete fehérben)

Napláng kormozta sziget
sárba vert Szumátra
süllyedj vissza szép
magvahullató halálba

Átváltozás ez — nem vég
Hintázza még az elmét
létünk agysejt-magháza
a sarlóvágtá emlék